

Vergaderjaar 2020–2021

35 793

Wijziging van de begrotingsstaten van Koninkrijksrelaties (IV) en het BES-fonds (H) voor het jaar 2021 (Tweede incidentele suppletoire begroting inzake voedselhulp, vijfde tranche liquiditeitssteun Aruba en steunmaatregelen Caribisch Nederland)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Wetsartikelen 1 tot en met 3

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 2.3, eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2021 wijzigingen aan te brengen in:

de begrotingsstaat van Koninkrijksrelaties;
de begrotingsstaat voor het BES-fonds.

Op 25 januari 2021 is vanwege de steunmaatregelen in het kader van Covid-19 de eerste incidentele suppletoire begroting 2021 naar de Tweede Kamer verzonden (Kamerstukken II 2020/21, 35712, nr. 1).

Normaliter wordt nieuw beleid in uitvoering genomen nadat de Staten-Generaal de begrotingswet heeft geautoriseerd. Aangezien uitvoering van de spoedeisende maatregelen die in deze tweede incidentele suppletoire begroting zijn opgenomen in het belang van het Rijk zijn, niet kan wachten tot formele autorisatie van beide Kamers der Staten-Generaal, zal het kabinet de uitvoering van de maatregelen starten. Hiermee wordt gehandeld conform lid 2 van artikel 2.27 van de Comptabiliteitswet 2016. Voor de indiening van deze tweede incidentele suppletoire begroting is uw Kamer vooraf geïnformeerd via de volgende Kamerbrieven:

- «Vervolg voedselhulpprogramma Aruba, Curaçao en Sint Maarten» naar aanleiding van de rijksministerraad van 12 maart 2021 (Kamerstukken II 2020/21, 35 420, nr. 240);
- «Besluitvorming rijksministerraad 26 maart 2021 inzake liquiditeitsbehoefte ACS tweede kwartaal 2021» (Kamerstukken II 2020/21, 35 420, nr. 245).

Voor de maatregelen voor het BES-fonds wordt in deze tweede incidentele suppletoire begroting geen beroep gedaan op lid 2 van artikel 2.27 van de

Comptabiliteitswet 2016. Hierbij zal gewacht worden op formele autorisatie van de Staten-Generaal. Over deze maatregelen is de Kamer geïnformeerd via de volgende Kamerbrief:

- «Uitbreiding economisch steun- en herstelpakket Caribisch Nederland (noodpakket 4.0)» van 12 februari 2021 (Kamerstukken II, 2020/21, 35 420, nr. 226).

In verband met de spoedeisendheid van de voedselhulpprogramma en de liquiditeitssteun treedt de wet in werking met terugwerkende kracht per de datum waarop de ministerraad akkoord ging met het vervolg op het voedselhulpprogramma.

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
K.H. Ollongren

B ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING BIJ DE BEGROTINGSARTIKELN

1. Leeswijzer

Uitgangspunt bij de tabel budgettaire gevolgen van beleid is dat per artikel de beleidsmatige en technische mutaties toegelicht worden, die groter dan of gelijk zijn aan de ondergrens zoals deze in de Rijksbegrotingsvoorschriften (RBV) zijn opgenomen op basis van de stand van de ontwerpbegroting, de zogenaamde staffel. In het kader van transparantie of anderszins kan het voorkomen dat mutaties beneden deze ondergrenzen ook worden toegelicht.

Tabel 1 Ondergrenzen conform RBV 2021

Begrotingsartikel	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € mln.)	Technische mutaties (ondergrens in € mln.)
1. Versterken rechtsstaat	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
4. Bevorderen sociaaleconomische structuur	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
5. Schuldsanering/lopende inschrijving/leningen	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 4 mln. Ontvangsten: 2 mln.
8. Wederopbouw Bovenwindse Eilanden	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
6. Apparaat	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
7. Nog onverdeeld	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
1. BES-fonds	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.

2. Beleidsartikelen Koninkrijksrelaties

De coronacrisis laat diepe sporen achter op de Caribische delen van het Koninkrijk. De landen hebben op grond van artikel 36 van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden een beroep gedaan op de solidariteit binnen het Koninkrijk. Op 12 maart 2021 heeft de ministerraad besloten de verstrekking van voedselpakketten en hygiëneproducten in de landen te verlengen. Aruba heeft tijdens de Rijksministerraad van 26 maart 2020 ingestemd met de voorwaarden behorende bij de vijfde tranche liquiditeitssteun. Daarop is op basis van advies van het College Aruba financieel toezicht (CAft) besloten tot het verstrekken van een vijfde tranche liquiditeitssteun voor Aruba voor het tweede kwartaal 2021. Daarnaast worden de openbare lichamen via het BES-fonds gecompenseerd voor inkomstenderving vanwege corona over de eerste helft van 2021.

2.1 Artikel 4. Bevorderen sociaaleconomische structuur

Tabel 2 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 4 Bevorderen sociaaleconomische structuur (tweede incidentele suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Stand vastge- stelde begroting 2020 incl. NvW, amende- menten en ISB1	Mutaties 2e ISB	Stand 2e ISB	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Verplichtingen	61.559	15.200	76.759	0	0	0	0
Uitgaven	60.559	15.200	75.759	0	0	0	0
<i>waarvan juridisch verplicht</i>	<i>76,8%</i>	<i>100,0%</i>	<i>81,5%</i>				
4.1 Curaçao, Sint Maarten en Aruba	50.691	15.200	65.891	0	0	0	0
Subsidies (regelingen)							
Diverse subsidies	1.600	0	1.600	0	0	0	0
Noodpakketten	14.900	15.200	30.100	0	0	0	0
Opdrachten							
Opdrachten landen	214	0	214	0	0	0	0
Inkomensoverdrachten							
Toeslagen op pensioenen NA	1.950	0	1.950	0	0	0	0
Bijdrage aan ZBO's/RWT's							
Caribisch orgaan voor hervorming en ontwikkeling	14.700	0	14.700	0	0	0	0
Bijdrage aan medeoverheden							
Bijdrage aan landen	2.191	0	2.191	0	0	0	0
Onderwijshuisvesting Curaçao	15.000	0	15.000	0	0	0	0
Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties							
Diverse bijdragen	136	0	136	0	0	0	0
4.2 Caribisch Nederland	9.868	0	9.868	0	0	0	0
Subsidies (regelingen)							
Subsidies Caribisch Nederland	500	0	500	0	0	0	0
Opdrachten							
Versterken bestuurs- en uitvoeringskracht	800	0	800	0	0	0	0
Opdrachten Caribisch Nederland	591	0	591	0	0	0	0
Inkomensoverdrachten							
Pensioenen en uitkeringen politieke ambtsdragers	2.477	0	2.477	0	0	0	0
Bijdrage aan medeoverheden							
Versterken bestuurs- en uitvoeringskracht	5.500	0	5.500	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0

Toelichting

4.1 Curaçao, Sint Maarten en Aruba

Subsidies

Noodpakketten

De derde fase van de voedselhulp aan Curaçao, Aruba en Sint Maarten loopt tot eind april 2021. De voedselhulp blijft voorlopig echter hard nodig en wordt daarom voortgezet. Voor de periode mei-juni 2021 stelt het Kabinet € 15,2 mln. beschikbaar. De overheden nemen het programma van het Rode Kruis over. Curaçao en Sint Maarten nemen in principe het programma per 1 mei 2021 over. De voedselhulp aan Aruba loopt tot 1 juli 2021 nog via het Rode Kruis, waarna dit ook door Aruba wordt overgenomen. De financiering aan de landen wordt enkel verstrekt op het

moment dat volstrekt helder is dat de lokale overheden het voedselhulp-programma kunnen verzorgen.

2.2 Artikel 5. Schuldsanering/lopende inschrijving/leningen

Tabel 3 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 5 Schuldsanering/lopende inschrijving/leningen (tweede incidentele suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Stand vastge- stelde begroting 2020 incl. NvW, amende- menten en ISB1	Mutaties 2e ISB	Stand 2e ISB	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie Mutatie 2025 2025
Verplichtingen	210.854	116.130	326.984	0	0	0	0
Uitgaven	239.370	116.130	355.500	0	0	0	0
<i>waarvan juridisch verplicht</i>	100,0%	100,0%	100,0%				
5.1 Schuldsanering Curaçao en Sint Maarten Leningen	28.517	0	28.517	0	0	0	0
Schuldsanering	28.517	0	28.517	0	0	0	0
5.2 Leningen/ garantie Curaçao, Sint Maarten en Aruba Leningen	210.853	116.130	326.983	0	0	0	0
Leningen aan Aruba	123.290	116.130	239.420	0	0	0	0
Lopende inschrijving en leningen Curaçao en Sint Maarten	87.563	0	87.563	0	0	0	0
Ontvangsten	37.896	0	37.896	0	0	0	0

Toelichting

5.2. Leningen/ garanties landen Curaçao, Sint Maarten en Aruba

Leningen

Leningen aan Aruba

In de Rijksministerraad van 26 maart 2021 is besloten om Aruba op advies van het Collega Aruba financieel toezicht (CAft) een vijfde tranche liquiditeitssteun te verlenen van € 116,1 mln. (AWG 237 mln.). Onderdeel van dit bedrag is AWG 20 mln. aan aflossing van schatkistpromessen. Indien Aruba aanvullende schatkistpromessen uitgeeft in 2021, zal dit gedeelte van de lening moeten worden terugbetaald. De liquiditeitssteun heeft de vorm van een kortlopende bulletlening. De lening loopt af op hetzelfde moment als de eerdere liquiditeitsleningen (april 2022). De lening heeft een rentepercentage van 0%. Conform het advies van het CAft bestaat de mogelijkheid om in april 2022 de lening te herfinancieren.

3. Beleidsartikelen BES-fonds

3.1 Artikel 1. BES-fonds

Tabel 4 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 1 BES-fonds (tweede incidentele suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Stand vastge- stelde begroting 2020 incl. NvW, amende- menten en ISB1	Mutaties 2e ISB	Stand 2e ISB	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie Mutatie 2025 2025
Verplichtingen	48.225	2.897	51.122	0	0	0	0
Uitgaven	48.225	2.897	51.122	0	0	0	0
Bijdrage aan medeoverheden							
Vrije uitkering	48.225	2.897	51.122	0	0	0	0
Ontvangsten	48.225	2.897	51.122	0	0	0	0

Toelichting

Bijdrage aan medeoverheden

Vrije uitkering

De openbare lichamen hebben in 2020 compensatie gekregen voor inkomstenderving en voor extra kosten. In lijn met de besluitvorming ten aanzien van Europees Nederlandse gemeenten ontvangen de Openbare Lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba € 2,9 mln. compensatie voor inkomstenderving over de eerste helft van 2021. Deze compensatie wordt via de vrije uitkering verstrekt aan de openbare lichamen, na formele autorisatie van beide Kamers der Staten-Generaal.

Ontvangsten

Artikel 88, derde lid van de Wet financiën openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba (FinBES) regelt dat bij (begrotings-)wet voor ieder uitkeringsjaar middelen van het Rijk worden afgezonderd ten behoeve van het BES-fonds. De uitgaven en de afgezonderde inkomsten over ieder uitkeringsjaar zijn aan elkaar gelijk. Gelet hierop is ten behoeve van de dekking van de uitgaven ten laste van het BES-fonds een post ontvangsten geraamd.